

Denumirea practicii: Categoria practicii:

**Instrument de
avertizare**

- Sisteme și instrumente

Date de contact:

- Parchetul pentru Combaterea Criminalității Economice și a Corupției
- www.justiz.gv.at/wksta/
- +43 1 526 36 86

Țara:

Austria

Riscul (riscurile) de fraudă contracarat(e)

- conflictul de interese;
- evitarea sau manipularea procedurilor de achiziții publice;
- dubla finanțare;
- coluziunea;
- manipularea costurilor proiectului;
- altele.

Context și obiectiv(e)

În 2013, Parchetul austriac pentru combaterea criminalității economice și a corupției (PPO) a lansat un instrument de avertizare în condiții de păstrare a anonimatului, ca parte a eforturilor de combatere a corupției. Instrumentul include o casuță poștală care permite comunicarea cu avertizorul pentru a solicita clarificări suplimentare. După o primă fază de încercare, sistemul a fost instituit în mod permanent din 2016 și a fost adăugat în lege un alineat privind sistemul și mandatul acestuia [articolul 2a alineatul (6) din Legea privind urmărirea penală (StAG)].

Adeesea, structurile infracționale pot fi expuse numai dacă avertizorul care raportează beneficiază de un grad suficient de protecție împotriva consecințelor negative. Instrumentul de avertizare asigură anonimatul avertizorului și intensifică raportarea infracțiunilor economice.

Scopul acestui instrument este de a permite anchetatorilor din cadrul PPO să intre în contact direct cu avertizorii. Acest lucru sporește eficacitatea urmăririi în justiție a infracțiunilor.

Descrierea practicii

Instrumentul este creat ca un sistem anonim de e-mail bazat pe sistemul BKMS al Business Keeper (<https://www.business-keeper.com/>), unul dintre principalii furnizori de sisteme de avertizare în interes public din UE.

Cetățenii sunt invitați să raporteze situațiile suspecte din mediul lor profesional sau privat prin intermediul unui link de pe site-ul Ministerului Federal al Justiției. Implementarea tehnică a sistemului garantează că sursa informațiilor transmise nu poate fi identificată. Avertizorii au dreptul de a decide dacă doresc să își păstreze anonimatul sau își dezvăluie identitatea în fața anchetatorilor.

În cazul în care anchetatorii au întrebări suplimentare pe baza informațiilor transmise, aceștia îl pot contacta pe avertizor direct prin intermediul unei casuțe poștale puse la dispoziție în instrument. Identitatea avertizorului rămâne protejată pe tot parcursul procesului.

În loc să mai primească informații anonime prin poștă sau prin intermediul altor canale, procurorii au acum opțiunea de a solicita informații suplimentare care pot fi utilizate pentru a corobora acuzațiile și, eventual,

pentru a deschide o anchetă.

Există mai multe categorii specifice în care pot fi transmise informații, în conformitate cu Codul penal austriac:

- corupție;
- criminalitate financiară;
- fraudă privind sistemul de asistență socială;
- contabilitate frauduloasă;
- infracțiuni privind piața de capital și
- spălarea banilor.

Procesul de raportare urmează aceste 4 etape. Persoana care efectuează raportarea:

1. are obligația de a citi informațiile referitoare la protecția identității sale;
2. alege principala categorie a raportării sale dintr-o listă care conține categoriile corupție, criminalitate financiară, fraudă privind sistemul de asistență socială, contabilitate frauduloasă sau infracțiuni privind piața de capital și spălarea banilor;
3. descrie cazul cu propriile sale cuvinte și răspunde la un set de întrebări predefinite, de exemplu cu privire la daunele suferite și la locul incidentului; de asemenea, există posibilitatea de a încărca documente și
4. este invitată să configureze o casuță poștală pentru a comunica cu anchetatorii.

Configurarea casuței poștale nu este obligatorie pentru transmiterea unei raportări, ci este opțională după primele trei etape enumerate mai sus.

Avertizorul este, de asemenea, întrebare în mod specific dacă dorește să își păstreze anonimatul. De asemenea, aceștia pot opta să fie tratați ca martori-cheie, în cazul în care au fost implicați în infracțiunea raportată.

Se reamintește persoanei în cauză că informațiile și documentele furnizate ar putea conduce la identificarea sa și că, prin urmare, este necesar să se acorde o atenție deosebită, de exemplu, la alegerea pseudonimului său pentru casuța poștală sau la nedezvăluirea relației sale cu persoana acuzată în descrierea cazului. Instrumentul avertizează în mod specific că nu este indicat să se utilizeze un calculator de la locul de muncă pentru raportare.

După transmiterea unei raportări, avertizorul primește un număr de referință drept confirmare a transmiterii.

Raportarea ajunge la PPO, unde patru procurori instruiți în mod specific se ocupă în prezent de raportările primite. Pe lângă experiența acestora de procurori, anchetatorii au beneficiat de formare inițială din partea Business Keeper cu privire la gestionarea sistemului BKMS și urmează periodic cursuri pe teme relevante, cum ar fi comunicarea cu avertizorul.

Atunci când comunică cu avertizorul, anchetatorii își păstrează, de asemenea, anonimatul, pentru a fi protejați în egală măsură.

Fiecare raportare este evaluată de doi procurori, pentru a se asigura o revizuire bazată pe „principiul celor patru ochi”. PPO poate defini imediat măsurile adecvate sau poate transmite raportarea unui alt departament, în cazul în care aceasta nu este de competența sa. În cazul în care raportarea este considerată a fi fundamentată, PPO deschide o anchetă. În cazurile în care raportarea nu reprezintă un caz care necesită măsuri suplimentare, cazul este închis.

Avertizorul este informat cu privire la etape, fără a primi informații detaliate. Având în vedere că identitatea avertizorilor nu este cunoscută, este posibil ca aceștia să nu aibă dreptul de a primi informații cu privire la anchetă, de exemplu cu privire la potențialele victime.

Sistemul BKMS este, de asemenea, un sistem de gestionare a cazurilor. Toate comunicările și documentele relevante pentru o singură raportare sunt stocate în sistem în mod securizat și electronic. În cazul în care se

deschide o anchetă, informațiile relevante pot fi transmise cu ușurință.

Instrumentul este îmbunătățit în mod continuu, de exemplu prin adaptarea informațiilor furnizate avertizorilor și prin facilitarea utilizării sistemului de către anchetatori.

Caracteristici unice

- anonimatul avertizorului;
- comunicarea cu avertizorul este posibilă prin intermediul unei căsuțe poștale oferite de sistem;
- comunicare criptată;
- accesul este permis exclusiv echipei specializate din cadrul PPO; nu se permite accesul furnizorului Business Keeper sau al altei părți terțe;
- informațiile tehnice despre avertizor, de exemplu adresa IP, nu sunt stocate;
- sistemul este accesibil 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână de oriunde din lume;
- avertizorilor li se reamintește de mai multe ori că nu se dezvăluie nicio informație care ar putea conduce la identificarea lor în raportare, dacă doresc să își păstreze anonimatul.

Efecte și rezultate

De la lansarea instrumentului, gradul de sensibilizare cu privire la sistemul judiciar austriac s-a schimbat în mod semnificativ: existența și încurajarea avertizorilor au fost recunoscute ca urmare a recentelor cazuri grave de corupție din Austria.

La sfârșitul anului 2019, site-ul a fost vizitat de peste 600 000 de ori, cu aproximativ 300 de accesări pe zi în medie. Au fost efectuate 9 345 de raportări, iar în 6 210 cazuri avertizorul a utilizat opțiunea de a crea o căsuță poștală pentru comunicări suplimentare.

Au fost deschise 679 de anchete pe baza raportărilor primite. Au fost formulate 66 de acțiuni în fața instanței; în 48 de raportări către PPO, informațiile primite au fost noi. 93 de raportări erau utilizate în cadrul procedurilor în curs.

Raportările efectuate au fost încadrate în următoarele categorii:

- 17,02 % corupție;
- 19,45 % fraudă privind sistemul de asistență socială;
- 16,82 % criminalitate financiară;
- 22,21 % criminalitate fiscală;
- 0,62 % contabilitate frauduloasă și infracțiuni privind piața de capital și
- 2,49 % spălarea banilor;
- 21,39 % au fost cazuri încadrate în categoria „altele”, neputând fi clasificate în niciuna dintre categoriile enumerate mai sus.

Principali factori ai succesului

- asigurarea anonimatului avertizorilor;
- cooperarea cu furnizorii de instrumente cu experiență;
- formarea procurorilor responsabili de rapoarte;
- comunicarea cu privire la punerea în aplicare a instrumentului în mass-media și pe site-ul PPO;

Provocări întâmpinate și lecții învățate

- Temeiul juridic, și anume un alineat din lege, este esențial pentru promovarea raportării și garantarea posibilității de utilizare a informațiilor în procedurile judiciare.
- Cooperarea cu un furnizor de instrumente de renume asigură gestionarea sigură a datelor și gestionarea structurată a cazurilor.
- Comunicarea adecvată cu privire la existența și utilizarea instrumentului, precum și cu privire la gestionarea informațiilor este esențială pentru încurajarea raportării.

Potențialul de transferabilitate

- Un sistem de la același furnizor sau de la un furnizor al unui instrument similar poate fi încorporat cu ușurință de alte țări/autorități;
- Având în vedere adoptarea Directivei privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (cunoscută și sub denumirea de Directiva privind avertizorii), care prevede obligația tuturor statelor membre de a crea un canal de raportare a încălcărilor, această practică ar putea servi drept ghid (directiva trebuie să fie transpusă în legislația națională până în decembrie 2021).
- Asigurarea anonimatului nu este posibilă din punct de vedere juridic în toate statele membre.